

AVRUPA'DA SEÇİMLER

FUAT AKYÜREK

Avrupa ülkelerinde peşpeşe seçimler yapıyor. Yunanistan ve Fransa'da yapılan seçimler kitlelerin politik davranışlarını, duygu ve düşüncelerini açığa vurmaları bakımından önemli işaretler taşıyordu. Fransa'da Sarkozy gitti ve yerine sosyalist Hollande geldi. Yunanistan'da AB planlarını onaylayan geleneksel sağ ve sol partiler büyük oy kaybına uğradılar ve radikal sol koalisyon partisi ciddi bir oy oranına ulaştı. Ancak hükümet kurulamıyor ve yeni bir seçim yapılacak. İtalya'da kısmi yerel seçimlerde merkez sağ partiler ciddi oy kaybına uğradılar vb.

Bütün bu gelişmeleri hem halk kitlelerinin politik davranışları açısından, hem de tekeli burjuvazinin yönetim yöntemleri açısından kısaca değerlendirmek gerekiyor. Öncelikle tekeli büyük burjuvazinin yönetim biçimleri açısından sorunu ele almak gerekiyor. Büyük burjuvazi, parlamenter sistemlerde genelde sağda ve solda birer tane büyük partiyi tercih ediyor. İstikrarlı sistemlerde düzenli olarak yer değiştiriliyor ve yıpranan partinin yerine diğeri geliyor. Böylece büyük burjuvazinin lehine sağlıklı bir asansör sistemi işlemiş oluyor. Bu partilerin isimlerinin fazlaca bir önemi bulunmuyor. Sol partiler sosyal demokrattan sosyaliste kadar çeşitli isimler alabilir. Sağ partiler ise demokrat, cumhuriyetçi vb. adlar alabiliyor.

Bütün bu sistem içerisinde hükümetler, partiler, başbakanlar değişiyor. Değişmeyen tek şey ise büyük burjuvazinin çıkarlarını ifade eden ekonomik ve politik ilkeler oluyor. Bugün tek tek hükümetlerden uzaklaşmak zorunda kalan sağ partilerin yerinde daha önceleri sol partiler vardı. Bu partiler içerisinde özelleştirmeler, sosyal hakların geri götürülmesi, ücretlerin düşük tutulması gibi neo-liberal politikaları utanmazca uyguladılar. Sonunda ilk seçimlerde koltuğu "muhalafetteki" sağ partilere devrettiler. Bugün tek tek hükümetlerden uzaklaşan sağ partiler, kendi dönemlerinde geçmiş sol hükümetlerin uyguladıkları politikaları daha da ileri götürerek uyguladılar. Şimdilerde yeni bir devir teslim zamanının geldiği görülüyor.

Halk kitleleri açısından bakarsak şöyle bir durum söz konusu: Kitleler sağ veya sol hükümetlerin uyguladıkları ekonomi politikalarından zarar gördüklerinde ilk seçimlerde muhalafette olan partileri hükümet koltuğuna oturtuyorlar. Bu kitleler açısından kuşkusuz bir yanılığ ve yanlış alternatifler peşinde koşmak oluyor. Kitleler uygulanan politikaları partilerin kendilerinin belirlediği, onların kendilerine vaat ettiklerini yapabilecekleri gibi bir yanılığa sürüklenebiliyorlar. Partiler bazı durumlarda eğer söz konusu programları uygulamazlarsa yani "acı reçeteyi" hayata geçirmezlerse durumun daha da kötü olacağını kitleleri inandırabiliyorlar vb. Ama ne olursa olsun hükümetlerin ilk uygulamaları kitlelerin çıkarlarına karşı oluyor ve yeni gelen hükümet için bir düşünüş süreci işlemeye başlıyor.

Kuşkusuz bu süreç kitleler açısından öğretici oluyor ve büyük burjuvazinin tekerine çomak sokan gelişmelerde yaşanıyor. Yunanistan bunun en son örneği. Radikal partiler koalisyonu AB'nin büyük burjuvazisinin dayattığı politikalara cepheden karşı çıktı ve ciddi bir oy oranına ulaştı. Muhtemelen yeni seçimlerde oylarını biraz daha artıracak. İlginç olan Yunan Komünist Partisinin çok küçük bir oy artışı dışında bir başarı sağlayamamasıdır. Kitleler sadece soyut sosyalizm propagandasına oy vermediler. Komünistlerde kitlelerin acil taleplerini ileri sürmekte yetenekli davranamadılar. Sonuç aslında ciddi bir kayıptır. Yunanlı komünistler halkın acil taleplerine sahip çıksalardı radikallerin aldığı oyların çok daha fazlasını alabilirdi.

Tam benzeri olmamakla birlikte Almanya'da Sol Parti benzer bir güç kaybına uğramaktan kaçınmadı. Almanya'da son yapılan eyalet seçimlerinde Sol Parti oy kaybetti. Bu durum Sol Parti'nin kitlelerin taleplerine, duygu ve düşüncelerine uzak kaldığını açıkça ortaya koyuyor. Aslında bu gelişmenin belirtileri uzun bir süredir ortaya çıkmıştı. Ancak Sol Parti bu durumu tersine çevirebilecek bir canlanma içerisine girmedi, giremedi. Kuşkusuz Almanya'da genel seçimlere henüz zaman var ve Sol Parti olsun, diğer sol muhalafet hareketleri olsun kitlelerin talepleri uğruna canlı bir mücadeleye atılmak durumundalar. Üstelik bunu sadece seçimlerde fazla oy almak ve parlamentoya daha fazla milletvekili sokma perspektifi gibi dar bir amaçla değil, genel olarak halk muhalafetini, işçi hareketini geliştirme perspektifinden yapmak zorundalar.

Bitirirken şunları söylemek gerekiyor: işçi ve emekçi kitleler bütün bu yaşananlardan doğru politik sonuçlar çıkaracakları bir döneme doğru ilerliyorlar. Özellikle sosyalizme bağlı partilerin kitlelerin talep ve isteklerini en ileriden sahip çıkmak, çalışmalarını daha canlı ve yetenekli yapmak gibi bir sorumlulukları var. Yoksa sermaye düzeni için "alternatifler" tükenmiyor. Bir çıkış yolu göremeyen

kitleler çaresizlik içerisinde geleneksel partilere gönülsüzce de olsa oy vermeye devam ediyorlar. Burada suçu kitlelere atmak gibi yanlış düşüncelere saplanmamak gerekiyor. Sadece Yunanistan örneği gibi bir örnek bile hangi yol tutulduğunda, hangi sonuçlarla karşılaşılacağını açıkça ortaya koymuyor mu?

Haziran / 2012